

Werkplan Kennisnetwerk het Zwarte Gat 2012

Waarom een werkplan met een organisatiestructuur voor een Kennisnetwerk?

Kennisnetwerk het Zwarte Gat zal in 2012 haar werkwijze meer gaan structureren dan voorheen. In dit werkplan wordt geschetst hoe één en ander de komende tijd gestalte zal gaan krijgen. Waarom meer structureren, waarom een *organisatiestructuur*? Immers het wezenskenmerk van een kennisnetwerk is nu juist, dat er minimaal wordt ingezet op organisatie of structuur en er maximaal ruimte dient te zijn voor kenniscreatie: dwingende kaders leiden onvermijdelijk tot minder speelruimte.

Bovendien ligt het fenomeen vergadertijgeren op de loer, als te veel wordt ingezet op regels stellen; als te veel wordt ingezet op hiërarchie. Als een sfeer van beheersdrift en *command* en *control* overheerst, zal het kennisnetwerk inboeten aan dynamiek/spelplezier. Dan dreigt het creatieve initiatief te verworden tot een papieren tijger.

Waarom dan toch meer dan voorheen onze activiteiten kaderen; ja, zelfs uitekenen in een organogram (zie bijlage 1)? Hiervoor kunnen meerdere redenen worden aangevoerd, maar de belangrijkste lijkt te zijn dat ons initiatief de laatste jaren zéér succesvol is geweest. Het Zwarte Gat staat inmiddels stevig op de kaart in de sector verslavingszorg. Dit brengt echter wel met zich mee dat we om het succes te verzilveren, besloten hebben om (in beperkte mate!) onze doelstellingen te verwezenlijken in een losvaste organisatiestructuur. Losvast, maar uiteraard wel in een onderlinge samenhang verbonden door onze twee doelstellingen: betekenis geven aan ervaringsdeskundigheid & het ontwikkelen van herstelondersteunende systemen.

Kortom: kaders oké, maar wel alleen strak organiseren waar nodig en zo veel mogelijk de vrije ruimte zoeken. Zo veel als mogelijk ons blijven verwonderen, want alleen daaruit ontstaan de nieuwe inzichten over hoe herstelondersteunende zorg uiteindelijk het leidende principe in de verslavingszorg zal worden. Opdat het perspectief op maatschappelijk herstel voor zoveel mogelijk verslaafden in Nederland van droom tot werkelijkheid wordt.

Kennisnetwerk het Zwarte Gat

Organisatievorm

Kennis delen en verspreiden door het stimuleren van een levend netwerk is niet gebonden aan welke vorm dan ook. Door connectiviteit ontstaan als vanzelf samenwerkingsverbanden tussen verschillende actoren. In wezen is het de kunst om niet te willen organiseren, maar slechts datgene wat zich aandient, zonodig in een organisatievorm, verder te ontwikkelen.

Werkwijze

Het kloppend hart van het Zwarte Gat wordt gevormd door de cliëntgeleding.

Ervaringskennis wordt in samenwerking met gerenommeerde kennispartners gebundeld en verspreid.

Het Kennisnetwerk organiseert 8 keer per jaar een themabijeenkomst rond Maatschappelijk Herstel. Iedereen die betrokken is bij het Zwarte Gat is welkom om (ervarings)kennis te delen en te verspreiden.

Doelen

- Onderhouden contact met kennispartners
- Samenwerken met lectoren herstel in Herstel Innovatie Centrum (i.o.)
- onderzoeken samenwerkingsverband met Landelijk Platform GGZ (LPGGZ)
- Versterken samenwerking met Resultaten Scoren
- Participatie in ontwikkeling nieuw onderzoeksprogramma verslavingszorg ZONmW
- Indienen minimaal 2 onderzoeksvoorstellen bij ZONmW
- Onderzoeken/stimuleren universitaire leerstoel maatschappelijk herstel

Stichting het Zwarte Gat.

Organisatievorm

Uiteraard heeft de stichting een statuut, waarin doel en organisatie van het Zwarte Gat staan beschreven. De stichting kent daarom een bestuur, dat is samengesteld uit bestuursleden die voortkomen uit de cliëntgeleding in de verslavingszorg. Voor iedere verslavingsinstelling in Nederland is een zetel gereserveerd voor een bestuurder, die voldoet aan het profiel (ex) cliënt verslavingszorg.

Het dagelijks bestuur (DB) wordt gevormd door de voorzitter, de penningmeester en de secretaris. In het DB plus hebben naast het DB een vervangend voorzitter, vervangend penningmeester en een vervangend secretaris zitting.

Werkwijze

Het bestuur vergadert 4 keer per jaar.

Doelen

- vaststellen jaarplan en begroting
- business case het Zwarte Gat (onder constructie)
- fondsenwerving
- initiëren innovatieve projecten
- produceren jaarverslag

Handvest van Maastricht

Organisatievorm

Het handvest is een raamovereenkomst tussen de bestuurders van alle verslavingszorginstellingen in Nederland en hun Cliëntenraden. Hierin gaan zij een gezamenlijke resultaatverplichting aan om in zogenaamde proeftuinen zorginnovatie te realiseren. Door het erkennen/inzetten van ervaringskennis als volwaardige kennisbron, wordt het mogelijk om in de praktijk herstelondersteunende zorg te ontwikkelen

Werkwijze

Iedere instelling geeft zelf invulling aan het handvest. Kennisnetwerk het Zwarte Gat zorgt ism GGZ Nederland voor een halfjaarlijkse monitor. Bovendien stimuleert het Zwarte Gat optimaal dat het Handvest fungeert als katalysator voor het (door)ontwikkelen van het concept maatschappelijk herstel in de verslavingszorg.

Doelen

- verspreiden gedachtegoed Handvest van Maastricht
- Verbinden verschillende initiatieven in Proeftuinen om leereffect te stimuleren
- 2 keer per jaar Monitor
- organiseren congres nav uitkomst Handvest van Maastricht i.s.m. GGZ Nederland

Projecten

Organisatievorm

In Kennisnetwerk het Zwarte Gat zijn de afgelopen jaren verschillende initiatieven verder ontwikkeld in de vorm van een project. Ook in 2012 zal het concept maatschappelijk herstel in meerdere projecten worden (door)ontwikkeld. Sommige projectideeën zijn nu nog slechts in de kiem ontsproten, anderen zijn reeds van idee gerealiseerd tot volwaardig plan. En natuurlijk is er ook sprake van werk in uitvoering dat in 2012 wordt voortgezet.

Werkwijze

Kenmerkend is dat bij alle projecten ervaringskennis leidend is bij het ontwikkelen van op herstel georiënteerde praktijken. In het Kennisnetwerk ontstaan ideeën, die (indien noodzakelijk) worden geconcretiseerd in projectplannen. Mits de financiën kunnen worden opgevoerd op de begroting, kunnen projecten worden gerealiseerd.

Tot nu toe worden alle activiteiten van Kennisnetwerk het Zwarte Gat gefinancierd uit "traditionele" geldbronnen: subsidiegevers zoals bijvoorbeeld VWS en ZONmW. Maar het is de bedoeling dat we in 2012 ook op het gebied van financiering gaan innoveren, waarbij het wellicht mogelijk is om in de toekomst ook andere financieringsbronnen aan te boren. Hierdoor worden wij minder afhankelijk van subsidiegevers en prikkelen we onszelf om ook als het om zaken doen gaat, meer dan nu het geval is buiten het geëffende pad te denken/handelen.

Kortom Het Zwarte Gat wil zich, voor het financieren van haar projecten, in de toekomst ontwikkelen tot een ondernemer vanuit cliëntperspectief.

Doelen

- "Liggen we op Koers?" evaluatie proeftuinen Handvest van Maastricht ism IVO
- Verbeteren www.hetzwartegat.info
- *Press release* onderzoek Empowerment plus ism VU Metamedica
- Promotie DVD Zwarte Gat
- Ontwikkelen diverse projecten verbonden met Herstel Innovatie Centrum (i.o.)
- Empowerment Plus stimuleren bij diverse VZ instellingen

BIJLAGE 1
ORGANOGRAM KENNISNETWERK HET ZWARTE GAT

